

PĀRSKATS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA 2014 - 2020. GADA PLĀNOŠANAS PERIODA INVESTĪCIJU PROGRESU LĪDZ 2017. GADA 31. MARTAM

Pārskatā iekļauta informācija atbilstoši Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas 2015. gada 4. novembra vēstulē Nr. 142.9/12-130-12/15 par atskaišu iesniegšanu norādītajiem jautājumiem: (1) Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda (turpmāk - ES fondu) 2014 - 2020. gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita; (2) Specifisko atbalsta mērķu (turpmāk - SAM)/pasākumu ieviešanas grafiks un tā izpildes gaita; (3) SAM/pasākumu projekti un tiem izmaksātais finansējums; (4) ES fondu vadības riski un to pārvaldība.

I ES fondu 2014-2020.gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita

Galveno vadības pasākumu grafika izpildes progress apkopots **1.pielikumā** “Kohēzijas politikas ES fondu 2014 - 2020. gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita”¹, kas papildināts ar Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) darba plāna uzdevumiem 2017. gadam.

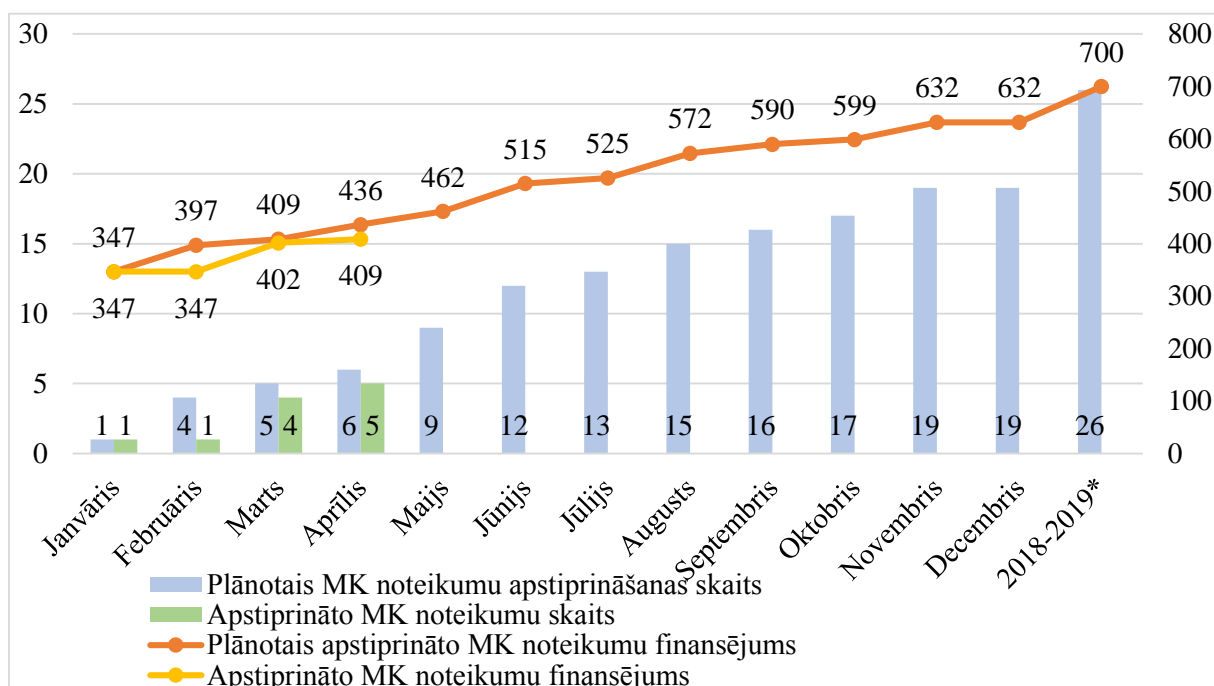
II SAM/pasākumu ieviešanas grafiks un tā izpildes gaita

2017. – 2019. gados kopā jāapstiprina investīciju MK noteikumi par kopējo ES finansējumu 0,7 mljrd. *euro*, 16 % no kopējā plānošanas perioda finansējuma 4,4 mljrd. *euro*. No šiem jau 2017. gadā paredzēts apstiprināt 90 % no atlikušiem investīciju nosacījumiem. 2017. gada I ceturksnī aktuālais investīciju MK noteikumu apstiprināšanas plāns ir izpildīts. Zemāk esošajā grafikā atspoguļots minētais plāns un faktiskā izpilde līdz 2017. gada 4. aprīlim. Konkrēto apstiprināmo investīciju MK noteikumu laika grafiks un tā aktuālais izpildes statuss skatāms pielikumā FM ikmēneša ziņojumam valdībai².

¹ Pastāvīgi tiek veikti daudz un dažādi operatīvi un zemāka līmeņa pasākumi, procesi un uzdevumi atbilstoši un efektīvai risku pārvaldībai, investīciju pārraudzībai un izvērtēšanai.

² <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

Grafiks Nr.1. 2017.-2019. gadā apstiprināmo MK noteikumu plāns (faktiskie dati līdz 2017. gada 4. aprīlim, milj. euro).

2017. gada 14. martā MK izskatīts regulārais pusgada ziņojums par ES fondu investīciju progresu un apstiprināts protokollēmums ar uzdevumiem³, galvenokārt attiecībā uz 2017. gada ES fondu investīciju ieviešanas plāniem, t.sk. ierobežoto atlašu projektu līmenī, kuru izpildei regulāri tiek sekots līdzī un informēta valdība, nepieciešamības gadījumā sniedzot priekšlikumus rīcībai.

Tā kā lielākā daļa investīciju MK noteikumu jau ir apstiprināti, bet to izstrādes gaitā radušies kavējumi ir ietekmējuši iespējamās projektu atlašu uzsākšanas un līgumu slēgšanas termiņus, kā arī naudas plūsmu, svarīgi ir rast iespēju procesu paātrināšanai nākamajos posmos. Tādēļ Centrālā finanšu un līgumu aģentūra sadarbībā ar citām iestādēm pēc iespējas veic procesus iespējami ātrāk, nekā noteikts normatīvajos aktos vai rīcības plānos. Vienlaikus svarīgi, ka procesu paātrināšana nerada riskus drošai finanšu pārvaldībai, tādēļ katra iespēja tiek rūpīgi izsvērtā, lai ar sasteigtu rīcību vai nepārdomātiem lēmumiem neradītu negatīvu risku iestāšanos nākotnē.

Turpmākie galvenie uzdevumi 2017. gadam:

- paātrināt projektu ieviešanu un finanšu plūsmu, vienlaikus nodrošinot efektīvu risku un drošu finanšu pārvaldību ar fokusu uz investīciju rezultātu sasniegšanu.
- jāpieņem “atlikušie” lēmumi par investīciju ieviešanas nosacījumiem.
- Lai maksimāli efektīvi novērstu vai mazinātu potenciālos riskus regulējuma izstrādes gaitā un to ietekmi uz tālāko ieviešanu, FM

³ Pieejams ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

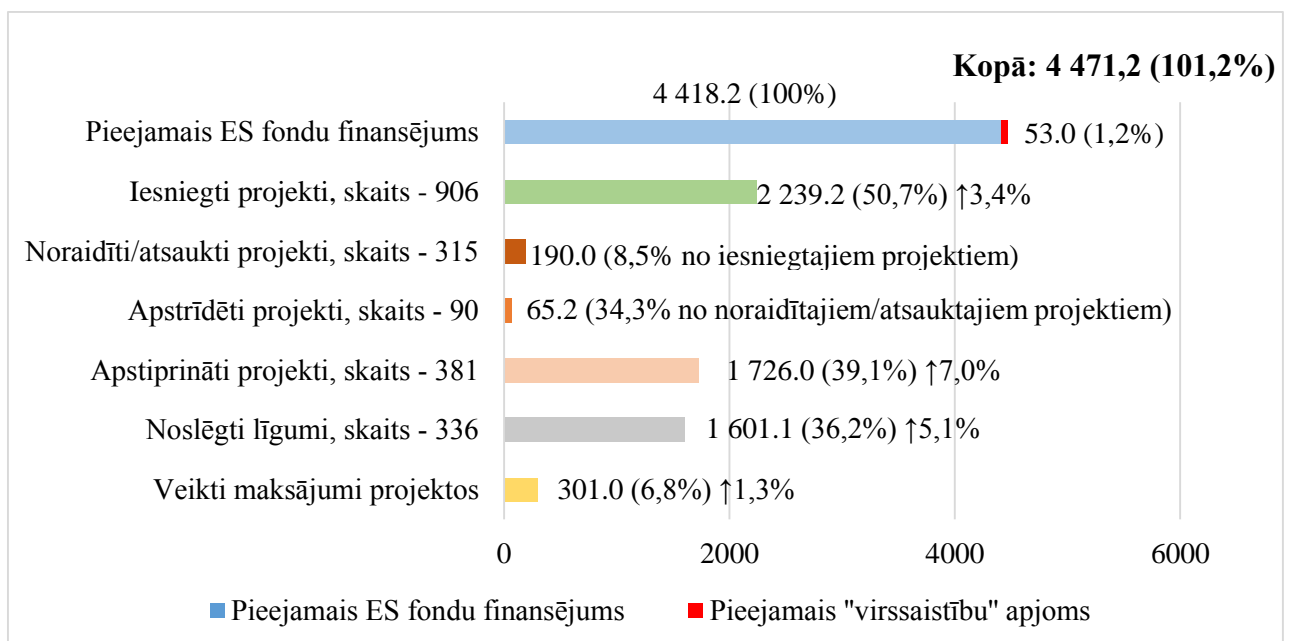
turpinās sniegt regulārus ikmēneša operatīvos pārskatus MK, pusgada ziņojumus MK, kā arī sniegs nepieciešamo informāciju Saeimas komisijām. Tāpat, ņemot vērā, ka projektu iesniegumu atlasē laicīga uzsākšana ir tieši atkarīga no nepieciešamā regulējuma izstrādes, FM turpinās aktīvi izmantot vairākus iespējamus instrumentus regulējuma saskaņošanas procesa uzlabošanai un paātrināšanai, kas jau praksē ļoti efektīvi darbojas (skatīt informāciju 2. pielikuma 2. un 4. punktā).

- Darbības programmas grozījumi - sarunas ar Eiropas Komisiju, lai panāktu maksimāli labāko risinājumu Latvijas interesēs, t.sk. samazinot 2018. gada finanšu mērķi sociālās jomas prioritārajā virzienā (būtiskākās izmaiņas saistībā ar reformām un saistīto veselības infrastruktūras investīciju ievērojami vēlāku uzsākšanu, nekā sākotnēji plānots).

III SAM/pasākumu projekti un tiem izmaksātais finansējums

ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas periodā līdz 2017. gada 31. martam kopā noslēgti līgumi ar finansējuma saņēmējiem par 336 projektu īstenošanu ar ES finansējumu 1 726,0 milj. *euro* apmērā jeb 36,2 % no pieejamā ES fondu finansējuma (pieaugums par 5,1 %, salīdzinot ar datiem līdz 2016. gada 31. decembrim). Skat. grafiku Nr. 2.

Grafiks Nr.2. ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda investīciju progress līdz 2017. gada 31. martam, ES fondu finansējums, milj. euro; progress pret datiem līdz 2016. gada 31. decembrim.

Ar izsludinātajām projektu iesniegumu atlasēm var iepazīties Centrālās finanšu un līgumu aģentūras tīmekļa vietnē⁴. Detalizēta informācija par

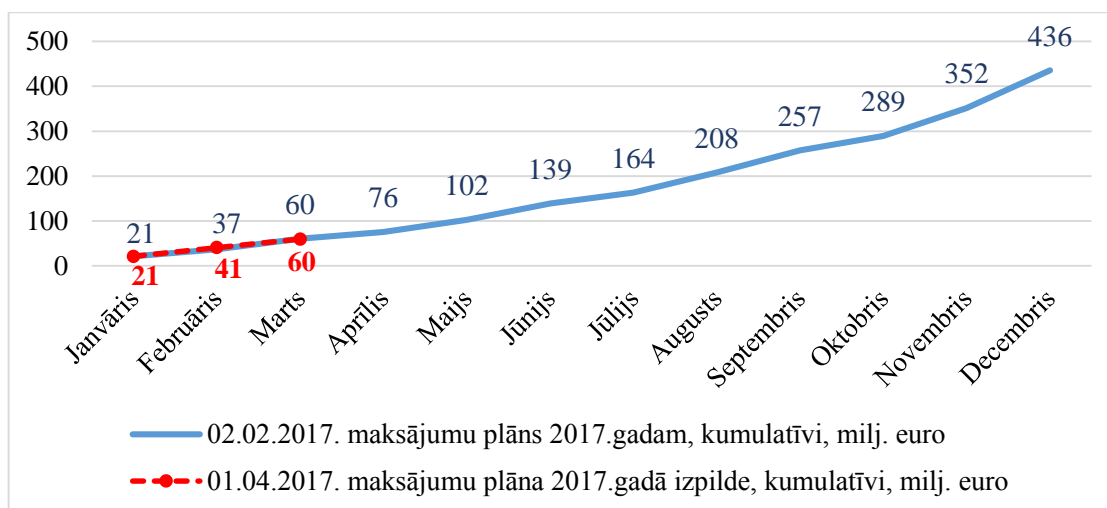
⁴ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinat-atlases>.

noslēgtajiem līgumiem un to finansējumu pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁵. Savukārt aktuālā informācija par ES fondu investīciju progresu tiek apkopota reizi mēnesī un ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁶.

Lai laicīgi konstatētu un novērstu ES fondu finansējuma sekmīgas izmantošanas riskus⁷, FM sadarbībā ar iestādēm prognozē ikgadējos un kārtējā gada ikmēneša maksājumus finansējuma saņēmējiem par veiktajiem izdevumiem projektos, kas balstīti gan uz zināmo projektu ieviešanas plāniem, gan paredzētajiem projektu līgumu slēgšanas periodiem. Turpmāk atbilstoši FM iniciatīvai, lai disciplinētu plānu izpildi, katru mēnesi tiks analizētas lielākās neizpildes ne tikai investīciju pasākumu augstākā kopsummu līmenī, bet arī individuālu projektu līmenī un par tām informēta arī valdība, kā arī Saeima.

2017. gada maksājumu plāns un tā izpildes statuss pret 2017. gada 14. marta MK sēdē informatīvā ziņojuma 4.pielikumā norādīto, ilustrēts grafikā Nr. 3⁸.

Grafiks Nr.3. ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda maksājumu plānu izpilde 2017. gadā, ES fondu finansējums kumulatīvi, milj. euro⁹

Maksājumu plāns 2017. gada I ceturkšņa laikā kopumā ir izpildīts. Savukārt gada plāns (435,6 milj. euro)¹⁰ izpildīts 13,7 % apmērā.

⁵ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/es-fondu-projektu-mekletajs>.

⁶ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>.

⁷ Latvijas saistības pret ES attiecībā uz savlaicīgu finansējuma apguvi nosaka tā saucamais n+3 princips jeb saistību atcelšana, kas aprakstīts ES fondu Vispārējās Regulas ((ES) Nr. 1303/2013) 86. un 136.pantā, kā arī saistoši mērķi “snieguma ietvara” izpildei. Riski iestājas, ja noteiktā laikā EK netiek deklarēti projektu izdevumi atbilstoši Darbības programmas noteiktajam finansējuma plānam.

⁸ Detalizēta informācija par katra SAM plāna izpildi pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>.

⁹ Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēmas dati uz 2017.gada 31.martu, kas iegūti 2017.gada 4.aprīlī.

¹⁰ Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 31.decembrim 4.pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

IV ES fondu vadības riski un to pārvaldība¹¹

2017. gada 7. martā risku vadības darba grupas sanāksmē tika izvērtēti galvenie identificētie riski un apstiprināti to mazināšanas pasākumi 2017. gadā ar mērķi sekmēt un intensificēt ES fondu investīciju ieguldīšanu tautsaimniecībā, vienlaikus saglabājot drošu finanšu pārvaldību un valsts un ES budžeta finanšu interešu aizsardzību. FM proaktīvi identificē nozīmīgākos riskus un kā risku novēršanas un ātrākas lēmumu pieņemšanas instruments tiek efektīvi izmantotas arī finanšu ministres iniciētas bilaterālās sarunas ar nozaru ministriem par konkrētiem aktuāliem vai problēmu jautājumiem un to operatīviem risinājumiem.

Pārskata 2.pielikumā ir apkopota piecu 2017. gada prioritāro vadības risku pārvaldības pasākumu īstenošana.

Pielikumā:

1. Kohēzijas politikas ES fondu 2014-2020.gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita uz 9 lp.
2. Kohēzijas politikas ES fondu 2014-2020.gada plānošanas perioda investīciju vadības riski un to mazināšanas pasākumi un izpilde uz 7 lp.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Ziepniece, 67095614
ieva.ziepniece@fm.gov.lv

¹¹ Vadošā iestāde saskaņā ar iekšējām procedūrām veic augstākā līmeņa ES fondu vadības risku pārvaldību, kas pamatā aptver plānošanas dokumentu līmeni un vadības un kontroles sistēmas darbību, nepieciešamības gadījumā ņemot vērā arī zemāka līmeņa (ES fondu atbildīgo iestāžu un sadarbības iestādes) risku pārvaldības procesā apzinātos draudus kopīgo ES fondu mērķu sasniegšanai. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu ES fondu risku pārvaldību, ar FM rīkojumu ir izveidota risku pārvaldības darba grupa. Šīs darba grupas sanāksmes tiek organizētas ne retāk kā reizi gadā. Viens no risku darba grupas uzdevumiem ir izvērtēt un saskaņot vispārējos ES fondu vadībā identificētos risku vadības pasākumus un analizēt to izpildes efektivitāti.